

NOTAT

Høringsnotat - national klinisk retningslinje for behandling af autismespektrumforstyrrelser hos børn og unge

Sundhedsstyrelsen har udarbejdet en national klinisk retningslinje for behandling af autismespektrumforstyrrelser hos børn og unge. Dette som led i aftalen om satspuljen på sundhedsområdet for 2019-2022, hvor der er blevet afsat midler til udarbejdelse af nationale kliniske retningslinjer, der skal være med til at løfte kvaliteten af behandlingen af psykiatriske patienter.

Den nationale kliniske retningslinje for behandling af autismespektrumforstyrrelser hos børn og unge har været i bred offentlig høring og peer review i perioden 2-18. september 2020.

Sundhedsstyrelsen har modtaget 17 høringssvar til retningslinjen fra nedenstående parter, listet i indkommen rækkefølge:

- Appia klinikken
- DSAM
- KL
- Socialstyrelsen
- Henning Laugesen, speciallæge i voksenpsykiatri
- Socialpædagogerne
- ABA-foreningen
- Ergoterapeutforeningen
- EEGInstitute
- Landsforeningen Autisme
- Dansk Selskab for Fysioterapi
- Center for Autisme
- Ikast-Brande kommune
- Dansk Psykolog Forening
- Danske Regioner
- DASYS
- Børne-og Ungdomspsykiatrisk Selskab

05-11-2020

Sagsnummer 05-0000-35
Sagsbehandlers initialer maha
nkrsekretariat@sst.dk

Tlf: 7222 7400

Sekretariatet for Nationale
Kliniske Retningslinjer

Sundhedsstyrelsen
Islands Brygge 67
2300 København S

T +45 72 22 74 00
www.sst.dk

Det er positivt, at kommuner, regioner, faglige selskaber, interesseorganisationer og andre har gennemgået og prioriteret at afgive hørings svar til den nationale kliniske retningslinje.

12. oktober 2020
Side 2 af 4

Den nationale kliniske retningslinje er desuden blevet vurderet af to peer reviewere udpeget af Sundhedsstyrelsen:

- Sven Bölte, Professor of Child & Adolescent Psychiatric Science, PhD, Karolinska Institutet, Stockholm
- Christopher Gillberg, MD, PhD, Professor i barn och ungdomspsykiatri, Gillbergcentrum, Göteborgs Universitet

De bemærkninger, der vedrører konceptet for udarbejdelse af nationale kliniske retningslinjer herunder metode og fokus for retningslinjen er viderebragt til Sekretariatet for Nationale Kliniske Retningslinjer med henblik på at indgå i de videre overvejelser omkring udarbejdelse af nationale kliniske retningslinjer.

Dette notat opsummerer hovedlinjerne i hørings svarene og peer reviews og konsekvenserne for den nationale kliniske retningslinje. Der er derudover foretaget mindre justeringer som følge af de indkomne bemærkninger.

De enkelte hørings svar, peer reviews og dette sammenfattende notat er offentliggjort på Høringsportalen, se mere på Sundhedsstyrelsens hjemmeside, hvor der bl.a. fremgår et direkte link til materialet.

Afgrænsning

Flere høringsparter har kommenteret, at der er valgt relevante områder for denne NKR, men at der ønskes anbefalinger for yderligere problemstillinger. Blandt andet er der ønsket anbefalinger i forhold til samarbejdet mellem sundhedsvæsenet og det sociale system. Rigtig mange udfordringer på området handler om organisering, hvilket dog ikke kan håndteres i NKR regi.

Der er også blevet ønsket en NKR for voksne med autismespektrumforstyrrelser.

Peer reviewere har ønsket flere anbefalinger, eksempelvis inden for udredning, komorbiditet og yderligere behandlingsformer.

Sundhedsstyrelsen er opmærksomme på begrænsningerne med NKR, som er karakteriseret ved at være nedslagspunkter i patientforløbet og udelukkende omhandle områder, hvor der er særligt brug for at afdække evidensen. NKR bør heller ikke sammenlignes med retningslinjer fra andre lande, der ofte laver meget omfattende guidelines.

Metode

Der er indkommet kommentarer vedrørende GRADE, konceptet for NKR samt opbygningen af retningslinjen, hvilket ikke har medført ændringer i denne NKR, men er bragt videre i forhold til det fremtidige arbejde med de nationale kliniske

retningslinjer.

12. oktober 2020
Side 3 af 4

Kapitel 3 Forældremedieret intervention til forældre

Der er blevet efterspurgt anbefalinger for ABA. I denne NKR er der lavet en bred ramme for forældremedierede interventioner og ikke specifikt ABA.

Kapitel 6 Sansintegration

Der er foretaget enkelte konsekvensrettelser, så NKR autisme anvender samme sprogbrug om interventionen som i retningslinjen for ADHD.

Der er indkommet betænkeligheder ved anbefalingen for interventionen på grund af den svage evidens samt mulige bivirkninger. Der er specifikt ikke fundet en effekt på det kritiske outcome funktionsniveau. Der var derfor enighed i arbejdsgruppen om at ændre anbefalingen til en svag anbefaling imod sansintegration i stedet for en svag anbefaling for.

Kapitel 7 Sprogudvikling

Det er blevet kommenteret, at alle børn er omfattet af dagtilbudslovens § 11, hvilket er blevet tilføjet retningslinjen.

Kapitel 9 Antipsykotika

Nogle høringsparter har ønsket en svag anbefaling for i stedet for en svag anbefaling imod antipsykotika. Grunden er, at populationen er de, der ikke har oplevet en effekt af non-farmakologiske tiltag og at der ses en effekt af antipsykotika. Arbejdsgruppen var dog enige om, at anbefalingen bibeholdes, men at det beskrives, at antipsykotika har en effekt, men brug skal overvejes nøjes.

Det er blevet kommenteret, at i praksis tager det noget tid at se en effekt af antipsykotika hos målgruppen, hvorfor behandlingen bør kunne opretholdes over længere tid, hvilket er blevet uddybet i teksten.

Kapitel 10 Diæt

Der er indkommet et spørgsmål til vurdering af risiko for bias i et af studierne i forhold til blinding af deltagere. Det er nu tydeliggjort i sammenfatningen af evidensen, hvordan denne er vurderet.

Kapitel 11 Neurofeedback

Der er indkommet mange høringsvar vedrørende denne intervention.

Det er især fremhævet som problematisk, at det ikke er tydeligt, hvilke neurofeedback-metoder der er inddraget. Herefter er det tydeliggjort, at der indgår flere metoder i denne intervention, og at der er muligt at visse metoder er bedre

end andre, men at det ikke kan beskrives, da der kun er få studier af lav kvalitet og med få deltagere.

12. oktober 2020
Side 4 af 4

Det er blevet tjekket, at artiklerne, som visse høringsparter nævner, allerede var inddraget i udarbejdelsen af retningslinjen.

Teksten om økonomiske interesser er blevet slettet, da det kan forekomme subjektivt.

Anbefalingen mod interventionen er bibeholdt, men anbefalingen er uddybet. Specifikt er det blevet uddybet i rationale, at der ikke er fundet effekt på de parametre, som er undersøgt og at kvaliteten af evidensen er lav. Det udelukker ikke, at der kan være positive effekter på andre parametre.

Kapitel 12 Baggrund

Baggrundsafsnittet er blevet uddybet og der er tilføjet nyere data.

Kapitel 15 Videre forskning

Det er blevet beskrevet, at der kunne laves mere forskning på områderne for neurofeedback, sanseintegration samt effekt af pædagogiske psykologiske og sociale tiltag.

Øvrigt

”Patienter” er ændret til ”personer”, ”børn og unge” afhængig af kontekst.

Målgruppen for retningslinjen er blevet specificeret.

Det er tydeliggjort, hvad arbejdsgruppen anser som ”behandling”.